GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 41. Joi 21 Februariu (5 Martie) 1885.

Brașovŭ, 20 Febr. (4 Martie) 1885.

Intr'unŭ momentŭ, când șefulŭ puterei esecutive, d. Tisza Kalman, este salutatŭ în Pesta de cătră céta fișpanilorŭ cu gravele cuvinte ale rĕsboinicului Romanŭ: *Morituri te salutant*;

când este ridicat în cerŭ, nu atât pentru-că ar fi condusŭ bine și spre folosul realŭ alŭ țĕrii administrațiunea internă a Ungariei în timpŭ de ḑece ani de când se află la cârmă, ci mai alesŭ pentru că a condus'o în spiritŭ naționalŭ maghiarŭ;

când la banchetulŭ festivŭ, arangeatŭ totŭ de cătră fișpani, faimosulŭ pașă ungurescŭ Bethlen Gabor din Têrnava mare îlŭ salută ca pre unŭ energicŭ și precautŭ politicŭ maghiarŭ, a căruia politică națională o scie elŭ prețuí *mai bine* ca fișpanŭ alŭ ținutului mărginașŭ ardelénŭ;

într'unŭ asemenea momentŭ este de îndoită însĕmnătate limbagiulŭ foilorŭ maghiare, care suntŭ plătite sĕ servéscă politica ministrului-președinte.

Una din aceste foi este „Magyar Polgár" din Clușiu, care esprimă ideile funcționarilorŭ ungurĭ din acelŭ orașŭ. Alăturĭ cu „Kolozs. Közlöny", agită acéstă fóiă în ruptulŭ capului spre a câștiga aderențĭ în țéră pentru idea „reuniunei de maghiarisare", ce voiescŭ sĕ-o înființezc Clușienii.

Până acuma n'au rĕspunsŭ la apelulŭ acestorŭ foi decâtŭ numai „néoșii" Maghiarĭ din Brașovŭ. Slabă speranță, dacă reuniunea de maghiarisare se raḑimă numai pe umerii acestora!

Dar fie sorții acelei reuniunĭ micĭ séu marĭ, uneltirile ce se facŭ pentru înființarea ei suntŭ deja o *cutezare* atâtŭ de amenințătore pentru noi Românii ardelenĭ, încâtŭ și atuncĭ, când ele nu arŭ vení din partea celorŭ dela putere, ar trebuí s'avemŭ ochii deschiși în patru și se veghiămŭ cu încordare.

Atragemŭ atențiunea cetitorilorŭ noștri asupra celorŭ ce le scrie guvernamentalulŭ „Magyar Polgar" în fruntea unuia din numerii sĕi cei mai recențĭ cu privire la curentulŭ de maghiarisare pusŭ în mișcare dela Peșta:

. . . „In Brașovŭ invitarea la reuniunea de cultură maghiară a fostŭ priimită cu patrioticŭ entusiasmŭ (?) de cătră Maghiarĭ. Prin acésta Maghiarii din Brașovŭ ni au doveditŭ, că sciu a se amancipá de sub influințele locale cu direcțiunĭ contrară și că sunt hotărîțĭ și sunt harnicĭ de a promová causa nóstră, fie și numai pe cale socială."

„De patriotismŭ și de tăriă morală avemŭ lipsă mai alesŭ în acele părțĭ, unde suntemŭ încungiurațĭ de naționalitățĭ. Acolo unde se isbescŭ undele curentului inimicŭ, este datoria Maghiarilorŭ, carĭ se află în minoritate, ca sĕ se concentreze formândŭ o stâncă tare. De aceea felicitămŭ pe bravii noștri frațĭ din Brașovŭ și așteptămŭ ca esemplulŭ lorŭ se fie urmatŭ de Maghiarii din tóte părțile ardelene. . . ."

După acéstă mustră pe Maghiarii din Bistrița-Naseudŭ, o mână de ómenĭ, ḑicêndŭ că se așteptă la mai multŭ dela ei și că nu-șĭ póte esplică atitudinea lorŭ passivă. Trebue însĕ se îndrepte greșéla, căcĭ ḑice: „tăcerea, neactivitatea nóstră de pân'acum a fostŭ interpelată ca o slăbiciune a nóstră și ca și când Românii și Sașii arŭ puté face cu noi ce voiescŭ." După aceea „Magyar Polgar" continuă așa:

„Numai în statulŭ maghiarŭ se potŭ petrece lucrurĭ ca cele din Bistriță cu naționalitățile *strĕine* (sic!), ca ele sĕ declare de năsuințe scandalóse și vrednice de compătimire năsuințele națiunei maghiare privitóre la desvoltarea ei în cultură. Dar aceea ce potŭ face Sașii de anĭ încóce și ce facŭ Românii de multŭ timpŭ: aceea sĕ nu ne fie permisŭ nouĕ, carĭ amŭ compusŭ acestŭ statŭ, carĭ amŭ dobênditŭ fiecare bucată de pămêntŭ cu sângele nostru propriu și cărora și ei, Sașii și Românii, au de a mulțumí că trăiescŭ, se desvóltă și se întărescŭ?...."

„Până când se mai respirămŭ aerulŭ aicĭ din grația națiunei săsescĭ și a nației romane?"

„Nu se póte negá că cutezanța cea mare a națiunalitățilorŭ își are sorgintea ei în agitațiunile pressei, care de unŭ timpŭ încóce, grație împărțirei actuale a curțilorŭ cu jurațĭ și toleranței procurorilorŭ, agită nepedepsitŭ. Infrênarea ḑiaristicei e neapĕratŭ de lipsă. Trebue sĕ împedecămŭ lățirea flăcării. Orĭ ce minutŭ nefolositŭ periclită esistența nóstră. Nu vorbimŭ de rĕstrîngerea libertății, deși în atitudinea naționalitățilorŭ amŭ găsí cause destule și pentru acésta. Avemŭ însĕ dreptulŭ de a sugrumá orĭ și ce ar amenință unitatea statului séu pacea în urma agitațiunei națiunalitățilorŭ...."

„Publiculŭ patrioticŭ din părțile ardelenescĭ sĕ desvólte o activitate câtŭ mai mare și mai bărbătéscă, ca sĕ putemŭ paralisá uneltirile naționalitățilorŭ, căcĭ óra a 12-a a sositŭ.

In fine fóia maghiară ne spune că fișpanulŭ dela Bistrița, voinicosulŭ și patrioticulŭ br. Banffy Dezsö, în interesulŭ libertății funcționarilorŭ dela comitatŭ, de a luá parte la reuniunea de maghiarisare, a insinuatŭ recursŭ contra hotărîrei adunărei municipale, ca ei sĕ nu participe la lucrările acelei reuniunĭ, și încheiă așa:

„Ecoulŭ din Bistriță sĕ fie semnalulŭ, care sĕ adune sub stégŭ pe toți adevĕrații patrioțĭ, ca sĕ nimicéscă pe agitatorĭ, căcĭ nu va fi pace, iubire și bună ințelegere între noi, pe câtŭ timpŭ nu vomŭ stêrpí acésta neghină!

——o——

Parastasele întru pomenirea martirilorŭ noștri din 1784—85.

Indolŭ, 2 Martie 1885.

Regimulŭ „constituționalŭ" a sciutŭ a se îngrijí, ca eu pentru eterna amintire a lui Horia, Cloșca și Crișanŭ, în memorabila și jalnica ḑi de 28 Februariu st. n., sĕ nu celebrezŭ Liturgia și parastasŭ. Așa fiindu-mĭ mânile și piciórele legate ca sĕ nu potŭ merge la biserică, ca împreună cu poporulŭ în modŭ solemnŭ sĕ facemŭ rugăciunĭ pentru martirii națiunei române, ce sĕ fi făcutŭ altceva decâtŭ aceea că: în 1 Martie st. n. fiindŭ ḑi de Duminecă, după sĕvêrșirea cultului divinŭ și a predicațiunei evangelice am ḑisŭ poporului:

„Erĭ împlinindu-se o sută de anĭ, de când martirii națiunei române Horia și Cloșca au suferitŭ mórte pe rótă, ar fi trebuitŭ ca întru eterna lorŭ pomenire cu toții convenindŭ la biserică prin semne din afară sĕ dămŭ espresiune condolenței nóstre, sĕ ne rugămŭ pentru sufletele și umbrele lorŭ mărețe — însĕ durere și érășĭ durere, așa ceva nu am pututŭ pune la cale pentru că sunt opritŭ. Cine a fostŭ Horia, Cloșca și Crișanŭ nu vĕ spunŭ, pentru că acésta póte mi s'arŭ socotí de crimă și pĕcatŭ. Dară pentru ce sĕ vĕ spun? când voi scițĭ prea bine din tradițiune rĕmasă dela strămoșĭ, moșĭ, părințĭ că cine a fostŭ și dacă voițĭ a sci mai lămuritŭ, cetițĭ Istoria edată de Densușianu și „Gazeta," și décă cele auḑite din tradițiune cu cele cetite în Istoriă și în ḑiare vorŭ afla armoniă și locŭ în inimile vóstre de Românŭ, atuncĭ mergêndŭ acasă cu tótă familia rugați-vĕ lui Dumneḑeu, *că dacă Sionulŭ Domnului adecă Biserica stă închisă înaintea vóstră*)* ne putemŭ ruga și afară de biserică, căcĭ Dḑeu în totŭ loculŭ se póte láuda, — rugați-vĕ în acestŭ sfântŭ postŭ și dațĭ milă la biserică, la scolĭ, la săracĭ, căcĭ ei au pătimitŭ pentru noi toțĭ!"

Ca pe viitorŭ sĕ potŭ încunjurá multe neplăcerĭ, ce mi se facŭ din partea autoritățilorŭ mai Inalte, aflu cu scopŭ a face Inaltului Regimŭ următórea interpelațiune:

1. Pentru ce nu e permisŭ în modŭ pacînicŭ, fără demonstrațiunĭ scandalóse ca cele din Clușiu, a prăsnui aniversarea de 3/15 Maiu 1848, ca unŭ evenimentŭ de mare însemnătate în viața națiunei române?

2. De ce nu-i permisŭ pentru pomenirea martirilorŭ din 1784—5 a celebra Liturgia și parastasŭ, pre când aceia au luptatŭ pentru a mântui poporulŭ românŭ de greutățile cele mai crâncene ale sclăviei feudale?

Décă Inaltulŭ Regimŭ constituționalŭ câtŭ mai îngrabă nu va arĕtá causele pentru carĭ unilateralŭ pune pedecă la serbarea sĕrbătorilorŭ naționale române, eu ca unulŭ care țînŭ susŭ și tare la naționalitatea mea, sciindŭ a respecta și naționalitățile conlocuitóre, pe viitorŭ pe lângă tóte oprelîștile, în modŭ pacînicŭ și corĕspunḑĕtorŭ cu legile bunei cuviințe voiu prăsnui sĕrbătorile naționale.

Petru Ales. Vlassa,
v.-protopopŭ gr. cat.

Dela pólele Babiului, Februariu 1885.

Concentrarea poporului română pre vêrfulŭ Babiului la anulŭ 1437 și rescóla lui de desrobire contra apĕsătorilorŭ feudalĭ este identică cu mișcarea din 1784.

Descendenții luptătorilorŭ pentru libertatea și drepturile omului și ale poporului astăḑi cu deosebire serbéză și vorŭ serba în totŭ timpulŭ pia memoriă a acelorŭ eroi și martirĭ ai românismului.

In părțile nordice ale patriei nóstre, pe înălțimile dela Babiu, Cibleșŭ, Ciceu — unde a petrecutŭ odinióră Petru Rareșŭ, apoi dela Voda și Șiatra, căminulŭ lui **Pintea Eroulŭ**, s'au întrunitŭ în unŭ cugetŭ a dá cea mai viuă espresiune serbărei amintite.

Românulŭ vrêndŭ a serbá o ḑi atâtŭ de alésă și seculară, își îndreptă mai ântêiu cugetele la Dumneḑeu concentrându-și cătră tronulŭ cerescŭ rugăciunile sale pii în biserică. Așa a făcutŭ poporulŭ românŭ totdéuna și tare în speranța unui viitorŭ mai bunŭ a înaintatŭ mereu pe tóte terenele vieței sociale.

Regimulŭ actualŭ a așteptatŭ negreșitŭ, ca serbarea centenariului amintitŭ sĕ producă de acele efecte, spre a puté dá ocasiune tuturorŭ funcționarilorŭ administratorĭ și procurorilorŭ de a păși la mijlocŭ cu mĕsurĭ coercitive, pentru carĭ după cum se scie s'a și făcutŭ toți pașii preparativĭ (vedĭ interḑicerea mitropolitului Mironŭ în Nr 38 alŭ Gazetei) și ce sĕ veḑi? — pre când doi Românĭ când se întâlnescŭ unulŭ cu altulŭ cu inima deschisă se înbrățoșéză ḑicêndŭ: eternă sĕ fie memoria martirilorŭ! iară strîngêndu-și mâna se ducŭ mai încolo, păzitorii ordinei publice își mușcă buzele, că somnulŭ lorŭ perdutŭ nu le-au pututŭ câștigá ocasiune de-a arestá pe unulŭ și pe altulŭ dintre fruntașii românĭ.

Poporulŭ românŭ este consciu, că rugăcinnile lui își au efectele dorite, pentru că décă acésta nu ar fi așa întru adevĕrŭ, atuncĭ de ce óre reformații când cadŭ greu bolnavĭ la patŭ plătescŭ neîntreruptŭ liturgii pe la preoții românĭ? a bună sémă pentru aceea, căcĭ și Maghiarii orĭ câtŭ de adversarĭ ar fi libertății poporului românŭ, ei

---

*) Cine a închis'o? Autoritatea politică n'a putut'o închide decâtŭ numai cu forța. Trebue așadér că a închis'o autoritatea superióră bisericéscă. Lucrulŭ acesta nemai pomenitŭ trebue sĕ se lămuréscă. Red.

credŭ totuşĭ că rugăciunea preotului românŭ e ascultată în ceriu; de ce însuşĭ Sasii cei mai cultivaţĭ — în suferinţele lorŭ recurgŭ la preotulŭ gr. orientalŭ, — din Caila şi păscălitoriulŭ din Cusma?

Eată o armă tare a poporului românŭ îndelungŭ răbdătorŭ: puterea rugăciunei lui.

Eternă sĕ fie dară memoria eroilor românĭ martirĭ *Horia*, *Cloşca*, *Crişanŭ* şi *Pintea* şi a tuturorŭ cari s'au luptatŭ împreună cu ei pentru sânta dreptate şi libertate.

CRONICA POLITICĂ.

Bucuria lui »Ellenhék« cresce pe di ce merge. Odată descoperitŭ »grósniculŭ« complotŭ — pe hârtiă, fóia cluşiană nu-şĭ póte înăbuşi vocea şi scrie mai departe în acéstă cestiune: »Aşa dară »Tribuna« şi patronii ei nu vrĕu sĕ aibă nicĭ o solidaritate politică cu România. Plângerile şi afacerile Românilorŭ, carĭ trăescŭ în ţĕrile corónei unguresci, vrĕu sĕ le rĕfuiască între graniţele ţĕrii numai cu Ungurii. Asta-i fórte frumosŭ! Deşi »Tribuna« a datŭ, prin articulii ei, ansă la multe împutărĭ, trebue cu tóte acestea sĕ aprobămŭ atitudinea ei faţă cu acéstă împrejurare, căcĭ afacerile Românilorŭ noştri — dacă aşa ceva esistă — suntŭ afacerĭ interne şi nu aparţinŭ cercului statelorŭ streine séu elementelorŭ streine din afară. Acelea se potŭ resolva numai între graniţele nóstre prin mĕsurarea puterilorŭ politice, prin esplicărĭ şi prin capacitare reciprocă. Acésta-i o concepţiune curatŭ constituţ'onală. Fórte liniştitóre este prin urmare şi esplicarea »Tribunei,« ce o face cu privire la luptă, că adecă pentru lămurirea afacerilorŭ Românii nicĭ odată nu-şĭ vorŭ lua refugiulŭ la mijlóce nelegale, provocândŭ prin acésta intervenţiunea forţei guveruului. Asta-i adavĕrata noţiune a unei lupte constituţionale. A lupta pentru drepturĭ închipuite séu reale în marginile constituţiunii, a stabilí unŭ programŭ de partidă în interesulŭ patriei, a frăţietăţii şi concordiei: la acésta are dreptŭ orice cetăţénŭ alŭ statului; dar celŭ ce se aliază cu elemente streine esterne, ca prin acestea sĕ-şĭ esecute şi realiseze programulŭ sĕu, acela pĕcătuesce în contra patriei. Vedemŭ în adevĕrŭ o schimbare cu privire la viitórea atitudine a »Tribunei.«

*

Principele Nichita a datŭ unŭ decretŭ, care supune Muntenegrulŭ la unŭ nou regimŭ în materiă de proprietate funciară. Nimenĭ de acum înainte nu va mai fi autorisatŭ sĕ cumpere mai multŭ de douĕ-decĭ arpenţĭ de pămentŭ. O disposiţiune atâtŭ de escepţională este motivată prin emigrarea constantă a mahomedanilorŭ, carĭ nu se potŭ resemná a locui într'o ţéră unde islamismulŭ nu se bucură de tótă influenţa şi prerogativele lui. In districtele Nictici, Dulcinio, Antivari, Podgoriţa, cedate Muntenegrului de cătrĕ Turcia, mahomedanii au imitatŭ pe coreligionarii lorŭ din Bulgaria şi Sĕrbia: şi-au părăsitŭ vetrele. Din acésta a resultatŭ că mulţĭ Muntenegrenĭ au cumpĕratŭ cu preţurĭ de risŭ proprietăţĭ d'o întindere relativŭ fórte mare. Se putea dar prevedea că, într'unŭ viitorŭ apropiatŭ, s'ar fi formatŭ în Cernagora o clasă de marĭ proprietarĭ, carĭ ar fi căutatŭ sĕ continue tradiţiunile de trândăviă ale foştilorŭ posesorĭ ai acelorŭ pămênturĭ. Contra acestui rĕu principele Nichita a voitŭ sĕ ia cuvenitele mĕsurĭ prin decretulŭ sĕu, care mărginesce proprietatea şi împarte pămentulŭ în bucăţĭ pe câtŭ se póte de egale între toţĭ locuitorii. Dacă o asemenea mĕsură s'ar fi luatŭ şi pentru Dobrogea — scrie „V. Naţ.« — unde fapte analóge s'au petrecutŭ şi se petrecŭ, ce ar fi disŭ unii din nouii marĭ proprietarĭ Dobrogenĭ?

*

Cabinetulŭ Gladstone a scăpatŭ ca prin urechile acului d'a nu fi rĕsturnatŭ. In camera comunelorŭ, după lungĭ desbaterĭ până séra târdiu, votulŭ de blamŭ, propusŭ de Nortdhcote a se da cabinetului, abia cu 14 voturĭ a cădutŭ, fiindŭ 302 pentru blamŭ, ér 288 contra. Victoria lui Gladstone prin urmare nu se póte nnmí nicidecum strălucită. Acéstă împrejurare îlŭ va face, precum se vorbesce, sĕ-şĭ modifice cabinetulŭ. Diarele din Londra dicŭ, că e probabilŭ chiar, ca sĕ demisioneze cabinetulŭ, deórece camera lordilorŭ a primitŭ votulŭ de blamŭ propusŭ de Salisbury cu mare maioritate; în acestŭ sensŭ scriu nu numai diarele oposiţionale, ci şi cele liberale, ba chiar organulŭ cabinetului »Daily News.« Totŭ de aceeaşĭ părere este şi »Times«. Speranţa liberalilorŭ se radimă pe viitórele alegerĭ pentru parlamentŭ, care vorŭ fi peste o jumĕtate de anŭ, că adecă decă se va retrage acum Gladstone, resultatulŭ nouĕlorŭ alegerĭ îlŭ va aduce érăşĭ la putere.

O interpelaţiă a d-lui V. Babeşŭ.

Cu poşta din urmă amŭ primitŭ textulŭ interpelaţiei, ce a adresat'o d. deputatŭ Vincenţiu Babeşŭ ministrului de justiţiă şi ministrului preşedinte ca ministru de interne în şedinţa camerei deputaţilorŭ dela 2 Martie st. n. după însemnările steneografice ale camerei.

In numĕrulŭ de mâne vomŭ publica întrégă acéstă importantă interpelaţiă. Pentru astădi ne mărginimŭ a aduce la cunoscinţa cetitorilorŭ noştri cele douĕ întrebărĭ ce le-a adresatŭ d. Babeşŭ ministrilorŭ. D. Babeşŭ declară mai ânteiu că se alătură la interpelaţia deputatului Orbán Balazs (privitóre la strămutarea juriului din Sibiiu) din motive, pe care le arată mai pe largŭ, şi apoi provócă şi rógă:

1. Pe d. ministru de justiţiă, ca atuncĭ când va bine-voi a rĕspunde la interpelaţia d-lui deputatŭ Orban Balazs, sĕ espună înaintea onoratei camere sincerŭ şi pe largŭ tótă starea lucrului; sĕ presinte în traducere fidelă articululŭ incriminatŭ (din procesulŭ „Tribunei«) în totŭ cuprinsulŭ lui, ér nu numai unele părţĭ scóse din elŭ şi greşitŭ traduse; sĕ citeze asemenea esactŭ şi pe largŭ momentele principale ale apĕrării în procesulŭ de pressă din cestiune, aşa ca on. cameră sĕ fiă deplinŭ orientată şi sĕ'şĭ pótă formá o judecată temeinică asupra stărilorŭ ce se pretindŭ că esistă şi că cerŭ lecuire.

2. Pe d. ministru-preşedinte, ca ministru de interne, asemenea îlŭ rógă, sĕ binevoiéscă a spune onoratei camere, dacă sub guvernulŭ lui de 10 anĭ — în care timpŭ d-sa a dispusŭ de tótă puterea ţĕrii şi, precum bine scimŭ, a urmăritŭ cu încordată atenţiune mai alesŭ mişcările naţionalităţilorŭ —, sĕ bine-voiască a spune, dacă a descoperitŭ vr'o conjuraţiune secretă a naţionalităţilorŭ în contra statului ungarŭ, şi unde, când şi ce felŭ de conjuraţiunĭ? şi dacă a descoperitŭ: în ce modŭ şi cu ce succesŭ s'a străduitŭ a le nimici? dacă însĕ nu s'au pututŭ constata asemenĭ conjuraţiunĭ: óre ce scopŭ şi ce causă sĕ aibă aceea, că totuşĭ se născocescŭ şi se denunţă de acestea necurmatŭ de cătră foile maghiare şi de cătră politicii maghiarĭ încă chiar şi în camera deputaţilorŭ?

SCIRILE DILEI.

Foile germane din Ardealŭ, multe din cele ungureseĭ din Ardealŭ şi Ţéra ungurésca, precum şi cele române de peste Carpaţĭ au luatŭ notă despre numĕrulŭ de Sâmbătă 16 (28) Februariu alŭ fóiei nóstre. Dintre cele unguresci, »Kolozsvári Közlöny« a reprodusŭ în cadru negru inscripţiunea.

—0—

Sgomotulŭ despre atentatulŭ plănuitŭ în contra ministrului preşedinte Tisza s'a desminţitŭ. A fostŭ o farsă a unui funcţionarŭ poliţienescŭ, care simţindŭ că se clatină în postulŭ sĕu a căutatŭ sĕ şi-lŭ asigure inventândŭ poveştĭ despre atentate. »Budp. Tagbl« dice, că deşi Tisza e curagiosŭ, totuşĭ douĕ dile n'a simţitŭ pămentulŭ sub picióre-i

—0—

Se vorbesce, din isvorŭ demnŭ de încredere, că ministrulŭ instrucţiunei Trefort a datŭ de curendŭ ordinaţiunea, ca scóla reală a statului din Odorheiu sĕ se transfereze în Braşovŭ chiar la tómnă.

—0—

La ordinulŭ comisiunei administrative a comitatului Pesta, scólele jidovescĭ neautorisate din comunele Uello şi Mende au fostŭ închise cu forţa, fiindŭ condamnate comunele a plăti câte 50 fl. amendă.

—0—

In suplimentulŭ de autografe alŭ diatului „Gil Blas,« pentru a 83-a aniversare a lui Victor Hugo, regele Carolŭ I. alŭ României a scrisŭ următórele rĕndurĭ:

Opes regum corda subditorum CAROL.

Iar, regina Elisabeta a scrisŭ următórea deliciósă cugetare:

Ce ne sont que les sommets altiers, couverts de neige, qui jettent des flammes au soleil couchant. (Numai vêrfurile mândre, acoperite de zăpadă, aruncă flacărĭ la sfinţitulŭ sórelui). **Carmen Sylva.**

—0—

Monsignorele Ignaţiu Paoli, archiepiscopulŭ catolicŭ din Bucurescĭ, a muritŭ în Viena în urma unui atacŭ de dambla, în etate de 67 de anĭ.

—0—

In sĕptĕmâna trecută, dice »Democratulŭ« din Ploescĭ, o haită mare de lupĭ cu lupóice, fiindŭ în timpulŭ gónei lorŭ, trecêndŭ prin pădurea Buda din plasa Filipescĭ, acestŭ judeţŭ, au întratŭ chiar diua în turmele de oi ce erneză acolo, ale fraţilorŭ Irimieştĭ din Băicoiu, şi au omorîtŭ peste 70 dintr'ênsele, fără sĕ mănânce seu sĕ ia vre-una. Cânii n'au pututŭ sĕ-i sperie, ci numai strigătele disperate ale păstorilorŭ au făcutŭ ca prada lorŭ sĕ se oprescă numai la atâtŭ şi sĕ fugă urmându-şĭ calea înainte.

—0—

In sĕptămâna trecută sosì în Tolfalu, lângă Alba-Iulia, unŭ Slovacŭ tênĕrŭ ca sĕ'şĭ capete vr'unŭ serviciu. Dér fiindcă nu avea actulŭ de legitimare, fù trimisŭ cu gendarmĭ la Prissaka. Aci se duse la unŭ ţĕranŭ, unde i se dase cuartirŭ, dér nefiind acasă, Slovaculŭ se culcă la uşa staulului. Sosindŭ ţĕranulŭ acasă, deşteptă pe sêrmanulŭ omŭ, îlŭ duse în casă şi cu ajutorulŭ lucrătorilorŭ sĕi, îlŭ arse şi'lŭ tortură cu unŭ ferŭ arsŭ, până ce nenorocitulŭ Slovacŭ 'şĭ dete sufletulŭ, ér cadavrulŭ ui fù ruptŭ de acei miserabilĭ în douĕ părţĭ. Făptuitorii suntŭ daţĭ pe mâna justiţiei.

—0—

Concertŭ filarmonicŭ. Vrêndŭ a împlini o dorinţă esprimată din mai mai multe părţĭ, societatea filarmonică a decisŭ a arangiá unŭ concertŭ în luna lui Martie curentŭ (17 Martie st. n.) şi se potŭ prenumerá de acum pentru acestŭ concertŭ locurĭ numerotate (à 1 fl. şi à 60 cr.) în librăria domnului Zeidner, în têrgulŭ grâului.

Prigonirea limbei române şi preoţii noştri.

Din părţile Someşului Ungureanŭ, 25 Faurŭ 1885.

Domnule Redactorŭ! In timpulŭ mai recentŭ, părţile Ungurene, dér mai alesŭ comuna Satumarelui încă au devenitŭ a fi cunoscute în publicitate, pentru lucrurile înscenate de cătră fraţii noştrĭ Maghiarĭ, ca tóte ţinuturile locuite de viţa lui Traianŭ.

Faptele sĕvêrşite în presinte se parŭ a fi, numai exordiulŭ celorŭ ce au sĕ urmeze. Certele de mai înainte se păreau a avé o colóre privată, pre când cele mai nouĕ îmbracă vestminte oficióse. Póte vorŭ fi unii carĭ vorŭ cugeta şi obiecţiona, cum de asemenĭ certe se făurescŭ de cătră cei chemaţĭ a servi dreptăţei? Acelora le rĕspundemŭ, da, durere în acestŭ statŭ, ce se laudă a fi liberalŭ, tóte suntŭ ertate şi cu putinţă. Da la tóte popórele? Ba numai la patrioţii bunĭ de viţa lui Arpad.

Cetéscă orĭ şi cine organulŭ oficiosŭ alŭ comitatului Satumarelui „Szatmár-megyei Közlöny« şi va aflá că acelŭ organŭ, care sa susţine în mare parte din sudórea cruntă a comunelorŭ românescĭ, e impusŭ prin oficianţii comitatensĭ cu forţa comunelorŭ române. Acestŭ organŭ poreclitŭ oficiosŭ a degeneratŭ, aşa încâtŭ astădĭ este periculosŭ, fiindcă turbură pacea şi tinde spre îmulţirea certelorŭ, mai alesŭ prin articlii de fondŭ eşiţĭ în dilele acestea, despre carĭ credŭ că o péná desteră se va ocupa mai pre largŭ. Acestŭ organŭ voiesce a fanatisa pre totŭ Maghiarulŭ, uitândŭ că şi aşa au prea multŭ fanatismŭ, de care pătimescŭ ca de nesce frigurĭ; apoi rabiaţii, în turburarea lorŭ, ne timbréză cu multe epitete, între altele spre onórea nóstră ne dicŭ: daco-românĭ ultraistĭ. Acestŭ organŭ atacă totŭ ce este românŭ, încâtŭ nicĭ Consistoriulŭ scolarŭ Gherlanŭ nu póte rĕmâné ne atacatŭ şi judecatŭ de dênsulŭ.

Mai alesŭ se trudesce acea fóiă a reprobá şi a judeca cu tótă furia ca nepatrioticŭ pe D. Canonicŭ Stef. Bilţŭ prin persóna căruia Consistor. scol. a esmisŭ douĕ cerculare cătră toţĭ preoţii diecesanĭ, prin care circulare au fostŭ admoniaţĭ învĕţătorii de-a nu abusá de bunavoinţa superiorilorŭ lorŭ naturalĭ şi legitimĭ.

Eată importantele circulare din cestiune:

Nr. 7062.

41. Circulariu cătră clerulŭ din întrega diecesă.

Reverendissimilorŭ în Christosŭ fraţĭ vicarĭ foranei, archidiaconĭ. Multŭ onoraţilorŭ protopopĭ şi preoţĭ!

Dorindŭ acestŭ consistoriu, ca în scólele nóstre poporale sĕ se păstreze nealteratŭ caracterulŭ religiosŭ alŭ instrucţiunei punêndu-se o deosebită grije pe aceea, ca tinerimea scolară sĕ capete crescere religiósă morală, spre acestŭ scopŭ e de lipsă, ca între organele bisericescĭ, cărora este încredinţată supraveghiarea scólelorŭ, şi între învĕţătorĭ sĕ se păstreze cu scumpĕtate legătura aceea, care se recere la orĭcare instituţiune bine disciplinată, din care urméză că învĕţătorii avêndŭ înaintea ochilorŭ chemarea de învĕţătorĭ confesionalĭ tótă activitatea lorŭ se fie astfelŭ dirésă, ca de-o parte sĕ se ajungă scopulŭ instrucţiunei religióse morale, de altă parte sĕ nu se atingă şi slăbéscă legătura strinsă, ce o poftesce relaţiunea dênşilorŭ faţă cu organele bisericescĭ scolare, ca imediata lorŭ superiositate; şi încâtŭ a venitŭ la cunoscinţa acestui consistoriu, că ţinuta unorŭ învĕţătorĭ nu corĕspunde scopului acestuia, abătându-se dela legătura întonată mai susŭ faţă cu superiorii sĕi bisericescĭ şi scolarĭ şi ignorândŭ starea lorŭ de învĕţătorĭ confesionalĭ, lucréză numai de capulŭ lorŭ în altă direcţiune, nu care se prescrie de confesionalitatea scólelorŭ nóstre şi în direcţiunea acésta conducêndŭ şi instrucţiunea tinerimei.

Dreptŭ aceea, se concrede frăţielorŭ vóstre a reflecta pe învĕţătorii dela scólele nóstre poporale, ca sĕ fiă cu supunerea cuvenită faţă cu autorităţile bisericescĭ şi scolare, năsuindu-se a'şĭ împlinì cu esactitate datorinţa şi chemarea, ca învĕţătorĭ confesionalĭ, nefăcêndŭ de sine nimica, ce atinge scóla şi învĕţămentulŭ — fără scirea şi învoirea superiorilorŭ sĕi confesionalĭ şi nicĭ la unŭ casŭ sĕ nu lucreze contra intereselorŭ scólelorŭ nóstre confesionale, observândŭ strînsŭ ordinaţiunile diecesane şi disposiţiunile legei scolare.

Comunicândŭ acésta ordinaţiune cu învĕţătorii pe lângă reversalŭ susternândŭ aicĭ şi îndatorindu-i a-o induce în protocolulŭ scólei.

Din ședința consistoriului scolasticŭ ținută în Gherla la 17 Decemvre 1884.

Nr. 7079. Venindŭ la cunoscința acestui consistoriu că unii învĕțătorĭ nu observéză planulŭ de învĕțămêntŭ trămisŭ de aicĭ pentru scólele nóstre confesionale din acéstă diecesă, fără unorŭ obiecte de învĕțămêntŭ le dau preferință folosindŭ pentru acelea timpŭ mai multŭ decâtŭ cum se prevede în planŭ și acésta o facŭ numai de capulŭ lorŭ prin ce de sine se înțelege, că se neglegŭ celelalte obiecte și așa nu se póte ajunge resultatulŭ la care țintesce acelŭ planŭ.

Dreptŭ aceea se concrede Frățielorŭ Vóstre a reflectă pe învĕțătorĭ în privința acésta, îndrumându-i a se ține strictŭ de planulŭ datŭ de aci pentru scólele nóstre poporale nefăcêndŭ nicĭ o abatere dela acela și grijindŭ atâtŭ protopopiĭ câtŭ și inspectoriĭ tractualĭ câtŭ și preoții, ca directorĭ scolarĭ, ca planulŭ sĕ se observeze cu tótă acurăteța. Comunicândŭ acéstă ordinațiune cu învĕțătorii pe lângă reversalŭ susternândŭ aicĭ și îndatorându-i a-o induce în protocolulŭ scólei.

Din ședința consistoriului scolasticŭ ținută în Gherla la 17 Decemvre 1884.

Stefanŭ Bilțiu, m. p.,
Vicariu gen. episcopescŭ.

Causa adevĕrată a mâniei necumpĕtate din partea Maghiarilorŭ se póte afla ușorŭ: este resistența de care și-au lovitŭ fruntea, — în acelŭ momentŭ — când leamŭ respinsŭ dragostea cu care vreau a ne chinui, atuncĭ când n'amŭ primitŭ a trece în triumfŭ în sînulŭ lorŭ, pentru care distingere frățéscă nu dorescŭ ei mai mare recompensă — după ḑisa lorŭ — decâtŭ ca noi sĕ abḑicemŭ de dulcea nóstră limbă strămoșéscă.

Ei ne voiescŭ binele, se miră cum nu-i ințelegemŭ. Fi, adecă conlocuitorii noștrĭ cei iubitorĭ de Românĭ, se află în acea mângăitóre credință, că noi Românii sătmărenĭ, naționalminte suntemŭ morțĭ, décă nu tocmai morțĭ, atuncĭ aprópe de grópă. Bieții ce greu s'au înșelatŭ!

Astăḑĭ totŭ mai bine vĕḑŭ zeloșii cu cine au a face, fiindŭ că la premiile anunțate pre 1885 de societatea „părintéscă?!“ — „Széchényi“ după cum spunŭ foile lorŭ numai 10 învĕțătorĭ ar fi recursŭ din 153. Acéstă societate »iubitóre« de Românĭ voesce a da banĭ, cărțĭ, tabele și tóte cele de lipsă, pentru de a ușura terenulŭ la învĕțarea »limbei statului;« și apoi ce poftescŭ ei pentru atâtea binefacerĭ? Nu multŭ!!! numai sĕ primimŭ limba lorŭ, lăpădândŭ a nóstră!!!

Însĕ fie așa că numai 10 învĕțătorĭ au cerutŭ premii; rĕmâne întrebarea cum de s'au aflatŭ și atâția? Eu firmŭ credŭ, că păstorii sufletescĭ n'au fostŭ la culmea misiunei lorŭ, și așa bieții de învĕțătorĭ în lipsă de informațiunĭ lucră de capulŭ lorŭ; după părerea mea individuală din judecata adusă asupra învĕțătorilorŭ cu totŭ dreptulŭ merită și preoții localĭ o dosă câtŭ de bună, — despre aceea putemŭ ḑice că suntŭ asemenea simbriașului din sânta scriptură, despre care se ḑice: »Păstoriulŭ celŭ bunŭ sufletulŭ și-lŭ pune pentru oi. Eară simbriașulŭ și care nu este păstorŭ, vede lupulŭ venindŭ și lasă oile — și lupulŭ le răpesce pe ele.«

Eată cum stămŭ. Se aducŭ dovedĭ spre a argumentă cele ḑise. Mulțĭ dintre d-nii preoțĭ nu cetescŭ nicĭ unŭ ḑiarŭ românescŭ și așa în lipsă de informațiune fără busolă plutescŭ cu inimicii nĕmului nostru, lucrândŭ alăturea cu ei, ințelegŭ pe acei preoțĭ din alecărorŭ comune învĕțătorii și acum încă au cerutŭ argințĭ pentru vêndarea sângelui.

(Va urmă.)

Asilulŭ Elena Dómna.

Când sosescĭ cu trenulŭ la Bucurescĭ, câteva minute înainte de a întră în gară, observĭ în apropierea căiei ferate rădicându-se, în mijloculŭ unei desimĭ de arborĭ ce acoperŭ o colină, turnulŭ (în stilŭ renaissance) a capelei Elisaveta, ér din josŭ clopotnițele vechei mănăstirĭ de Cotrocenĭ, transformată astăḑĭ în palatŭ regalŭ de vară. Acéstă capela ce domină peste întréga capitală, de unde prin urmare avemŭ cea mai frumósă privelisce peste Bucurescĭ, face parte din orfelinatulŭ Elena Dómna și-lŭ complecteză atâtŭ din punctulŭ de vedere alŭ esteticei, câtŭ și cu privire la utilitate.

Mulțĭ se vorŭ întreba: ce este Asilulŭ Elena Dómna?«

Vomŭ arată pe scurtŭ origina, deosebitele fase prin carĭ a trecutŭ și starea lui actuală.

La 1792 a muritŭ în Bucurescĭ unŭ bĕtrênŭ venerabilŭ, mitropolitulŭ Filaret, bărbatŭ neostenitŭ în binefacerĭ, darnicŭ, fórte bogatŭ. Prin testamentŭ elŭ lăsă guvernului nemĕsuratele sale averĭ, în pĕmênturĭ și în banĭ și încă câteva locurĭ și case așeḑate în capitală, cu scopŭ ca din acelea sĕ se redice scolĭ unde sĕ învețe orfeline și băiețĭ găsițĭ. Din nenorocire, testamentulŭ sĕu rĕmase literă mórtă. Statulŭ a primitŭ averile, dar le-a folositŭ cu totulŭ spre alte scopurĭ.

Fanarioții și rĕsbóiele din primulŭ sfertŭ alŭ acestui vécŭ absorbiseră mai tóte acele averĭ, când regulamentulŭ organicŭ din 1830 scóse de o dată din întunecime testamentulŭ bĕtrênului filantropŭ. Multŭ s'au frĕmêntatŭ cum sĕ facă folositóre ereditatea și sĕ aducă la îndeplinire testamentulŭ lui Filaret și făcutu-s'au proiecte peste proiecte, carĭ însĕ au rĕmasŭ tóte neaplicate până la 1860.

În acestŭ timpŭ generalulŭ Davila, inspectorŭ generalŭ alŭ serviciului sanitarŭ alŭ armatei, a luatŭ pe sine sarcina de a îndeplini dorința bunului bĕtrênŭ Filaret. Contândŭ nu numai pe guvernŭ, dar mai alesŭ pe opiniunea publică și inima bună a damelorŭ române, elŭ luă la sine, în casa sa proprie, patruḑecĭ de fetițe orfane, în gândulŭ că țéra va fi mișcată vĕḑêndŭ că unŭ simplu particularŭ face din modestele sale mijlóce ceea ce de multŭ era datorŭ sĕ facă Statulŭ din bogățiile nemĕsurate rĕmase după mitropolitulŭ Filaret. La 1862, principesa Elena Cuza declară în o epistolă adresată președintelui Consiliului de ministri, d. N. Crețulescŭ, că dênsa deschide o listă, în fruntea căreia singură a înscrisŭ 1000 galbenĭ, cu scopulŭ de a zidi clădirile de lipsă la lucrarea ce a luat'o însașĭ sub patronatulŭ sĕu.

În scurtŭ timpŭ fŭ acoperită lista de subscripțiunĭ; bogațĭ, sĕracĭ se întrecĕu a concurge la acéstă operă de caritate. Se adună o sumă îndestulătóre pentru ridicarea celorŭ douĕ aripĭ ale orfelinatului. Cam la vr'o 150 copile fură primite făcêndu-li-se cursŭ de patru clase primare. Prima directóre fŭ d-na Ana Davila (născută Racoviță). Dintre învĕțăcele, acelea carĭ nu arĕtau înclinare spre studii serióse fură așeḑate (dar numai după sfĕrșirea claselorŭ primare) sub îngrijirea unei persóne speciale, formândŭ atelierulŭ, unde avéu sĕ învețe a cóse, a broda, a croi, a lucra haine, etc.

Acestŭ statŭ de lucrurĭ a ținutŭ până la 1865. În acestŭ anŭ Eforia spitalelorŭ cerŭ sĕ trécă orfelinatulŭ sub direcțiunea sa și principele Alexandru Iónŭ I a împlinitŭ acéstă cerere prin unŭ decretŭ Domnescŭ. S'a datŭ totd'odată voiă Eforiei sĕ înmulțéscă numĕrulŭ orfelinelorŭ și sĕ adaoge și cursurĭ de musică și limbĭ vii.

Dar evenimentele politice din 1866 făcură sĕ se clatine existența Asilului abia născêtorŭ. Princesa Elena părăsindŭ țéra își lăsă lucrarea neîndeplinită. Regele Carolŭ, pe atuncĭ încă principe, sosesce, aude despre existența Asilului, se intereséză, dar nu értă sĕ i se schimbe numele. Patru anĭ mai tărḑiu elŭ luă de soțiă pe principesa Elisabeta de Wied, femeiă de inimă, mărétă și cu simțiminte nobile. Ea din parte'i făcŭ o listă nouă, subscriindŭ însăsĭ 12,000 francĭ, și cu suma adunată lăsă sĕ se ridice capela ce pórtă numele ei, de care fŭ vorba mai susŭ, și întréga clădire grandiósă ce légă cele douĕ aripĭ lăsate de predecesorĭ. La 1874 fŭ terminatŭ întregŭ Asilulŭ Elena Dómna, în forma cum îlŭ vedemŭ astăḑĭ.

Dela sosirea sa în țéră, regina Elisabeta s'a îngrijitŭ sĕ dea orfelinelorŭ o crescere mai completă: Cătră cele 4 clase primare se mai adaose 6 clase superióre séu normale, în carĭ studiele nu se deosebescŭ din cele din licee decâtŭ prin lipsa limbilorŭ latină și grécă înlocuite la orfelinatŭ cu francesă și germană ca cursurĭ obligatóre. Partea scientifică, departe de a fi negligeată cum se întêmplă de comunŭ la pensionatele de copile, a fostŭ augmentată și complectată póte mai bine ca la licee. Nu e dér mirare că la esposițiunea universală din Viena la 1873 Asilulŭ Elena Dómna, preferitŭ de juriu tuturorŭ celorlalte instituțiunĭ, a câștigatŭ diploma de onóre, aceeașĭ diplomă au câștigat'o și la exposițiunea română »Concordia« la 1880, ér în 1882 la Sibiiu a câștigatŭ tóte premiele mari ale exposițiunei.

Asilulŭ, afară de cursulŭ de musică care a doveditŭ cele mai bune resultate, între altele prin corulŭ sĕu, care fără îndoială este celŭ mai bunŭ din Bucurescĭ, posede unŭ laboratoriu de chimiă, unŭ cabinetŭ de fisică, colecțiunĭ de istoria naturală, o bibliotecă bogată (fundată de dómna Ana Davila), o scólă de desemnŭ, de acquarele și pictură în oleu, de xilografiă, apoi o scólă normală pedagogică, din care esŭ în fiecare anŭ institutóre, rĕspândite prin întréga țéră, până acum în numĕrŭ de 200. Asilulŭ are astăḑĭ peste 400 eleve între carĭ mai multe din Transilvania și Bănatŭ.

Pe lângă cursurile ordinare, ținute tóte de profesorĭ distinșĭ, se mai ținŭ și cursurĭ suplimentare de profesorii dela Universitatea din Bucurescĭ, d. Spiru Haret, Grig. Tocilescu, Em. Davidŭ. Ce se ține de instalațiunea internă a Asilului Elena Dómna, acésta e una din cele mai solide; afară de materialulŭ școlarŭ, de care s'a vorbitŭ mai susŭ, are o distribuțiune de apă excelentă, o sală de băi și bucătării cu vaporĭ, carĭ ar putea servi de modelŭ pentru familii.

Interesantă este administrațiunea internă a Asilului; ea se face de unŭ consiliu de profesóre în frunte cu directórea. Afară de acestŭ consiliu mai esistă și unŭ comitetŭ de menagiu, alcătuitŭ din câte 5 fete din clasele mai înalte. Acestŭ comitetŭ, instituitŭ de prima directóre a asilului, d-na Ana Davila, primesce paralele pentru nutrimêntŭ (68 de banĭ pentru fiecare elevă). Elevele din comitetulŭ de cinci se ducŭ în tĕrgŭ cu câte o istitutóre, țin comptabilitatea, primescŭ pânea și carnea și se îngrijescŭ de compturile tuturorŭ furnisorilorŭ. Ele îngrijescŭ de prepararea mâncărei lorŭ și de împărțirea lorŭ și se deprindŭ în tóte afacerile lucrătóre.

Directórea trebue sĕ controleze celŭ puțin în câte 5 ḑile o dată lucrările comitetului de cincĭ și mai alesŭ comptabilitatea.

Despre asilulŭ Elena Dómna, d. Spiru C. Haretŭ ḑice în raportulŭ sĕu generalŭ asupra învĕțământului, următórele:

Asilulŭ Elena Dómna încă nu este prevĕḑutŭ în lege; cu tóte acestea este cea mai bună scólă de fete ce avemŭ în țară, o adevĕrată scólă modelŭ. În specialŭ cele șése clase normale formeză eleve escelente, carĭ posedŭ tóte consciințele ce se predau în scólele secundare de fete; pe lângă acésta facŭ studii pedagogice minunate, însoțite de practică în scóla de copile micĭ, carĭ se află chiar în institutŭ, ceea ce nu se vede în nicĭ una din scólele centrale de fete, deși pórtă numele oficialŭ de Institute pedagogice de fete. Elevele eșite din clasele normale dau probă, de ceea ce sciu a face, în clasele primare din Asilŭ, unde profeséză chiar ele, și carĭ suntŭ aprópe singurele clase primare de fete, ce cunoscŭ, în care se aplică metoda intuitivă.

(Scóla română.) V. P.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Pesta, 4 Martie. — La înmormêntarea deputatului Eber a luatŭ parte o imposantă mulțime de ómenĭ, mai mulțĭ ministri, ministru-președinte, mai departe comitele Sașilorŭ Brennerberg, judele curialŭ Conrad, deputatulŭ Bausznern ca representanțĭ ai comitatului Sibiiu, respective acești doi din urmă ca representanțĭ ai alegĕtorilorŭ sași din Sebeșŭ.

Timișóra, 4 Martie. — La postulŭ de primarŭ s'a candidatŭ locțiitorulŭ de până acum Carol Telbisz.

DIVERSE.

O dramă într'o pădure. — Cetimŭ în »Voința Națională:« Iată o dramă din cele mai stranii și din cele mai îngrozitóre care s'au putută vedea, și care a costatŭ viața a 5 persóne. Scena se petrece lângă târgușorulŭ Olchauka, guvernamentalulŭ de Kursk (Rusia). Pădurarulŭ dela Olchauka, care locuia cu soția și doi copii pe marginea pădurei, întêlni, suntŭ câteva ḑile, pe unŭ țĕranŭ, aprópe înțepenitŭ de frigŭ, care îi cerŭ sĕ-i arete în apropiere vre-o locuință, unde ar puté sĕ se încăléscă. Pădurarulŭ, omŭ fórte bunŭ, îi arată propria sa locuință așeḑată în apropiere. Necunoscutulŭ se îndreptă spre ea; după ce a bĕutŭ și a mâncatŭ bine, elŭ se adresă cu furiă la femeia pĕdurarului, cerêndu-i banĭ. Nenorocita, vĕḑêndŭ cu cine are a face, se înspăimântă; ea găsi unŭ pretextŭ pentru a eși din odaiă, și lăsândŭ pe cei doui copii singurĭ cu țĕranulŭ se sui în podŭ și apoi pe acoperișulŭ casei, cu speranță ca sĕ vĕdă trecêndŭ cineva pe șoșea pentru a-lŭ chema în ajutorŭ. Doi funcționarĭ din comuna Olchauka trecéu tocmai atuncĭ. Prin strigătele și gesturile sale, femeia isbutĭ sĕ atragă atențiunea lorŭ; unulŭ din ei pĕtrunse îndată în casă pentru a întreba de causa acestorŭ strigăte de spaimă, dar abia trecŭ pragulŭ locuinței și o lovitură de cuțitŭ îlŭ pĕtrunse în inimă. Elŭ fuse lovitŭ de necunoscutulŭ care era deja de trei orĭ asasinŭ, căcĭ elŭ gătuise pe cei doi copii în lipsa mumei lorŭ. Drama însĕ nu trebuĭ sĕ se termine. După o jumĕtate de oră de așteptare, alŭ doilea funcționarŭ, care rĕmăsese pe șosea, începŭ sĕ se îngrijască de tovarășulŭ sĕu care nu mai venea. Intrândŭ la rêndulŭ sĕu în casă elŭ vĕḑu cadavrulŭ tovarășului sĕu întinsŭ pe pĕmêntŭ. Dar abia își venise în simțire și fŭ apucatŭ la rêndulŭ sĕu de asasin. Acesta, ascunsŭ după ușă, lovĭ pe noulŭ venitŭ cu unŭ cuțitŭ în falcă; din fericire, rana nu fŭ mortală. Funcționarulŭ se aruncă asupra asasinului și după o luptă înfricoșată, elŭ isbuti sĕ 'i dea o lovitură de sabiă care făcŭ o tăetură largă în gâtulŭ miserabilului. Aicĭ, acéstă afacere ajunge culmea tragediei. Pădurarulŭ intră deodată la elŭ. Se împedecă de cadavrele copiilorŭ sĕi. Elŭ vede, lupêndu-se corpŭ la corpŭ duoi ómenĭ, dintre carĭ unulŭ, rănitŭ la gâtŭ, este țĕranulŭ pe care 'l a întâlnitŭ și care 'i datoresce ospitalitatea, iar celalaltŭ unŭ funcționarŭ pe care nu'lŭ cunósce. Nicĭ o îndoială că asasinulŭ copiilorŭ sĕi este acelŭ funcționarŭ care pare a avea superioritatea în luptă. Pădurarulŭ, rătăcitŭ prin acéstă închipuire, apucă pușca, țintesce pre funcționarŭ și 'lŭ ucide, pe când adevĕratulŭ asasinŭ, rănitŭ teribilŭ, 'șĭ dă cea din urmă suflare. Cu greu s'ar crede ca o astfelŭ de istoriă sĕ fie adevĕrată. Dér chiar aparența exageratiunei o face sĕ fiă adevĕrată. Celŭ mai îndrăsneță romancierŭ nu ar fi inventatŭ acésta.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 3 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.25
Rentă de hârtiă 5%	94.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122. –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.60
Bonurĭ rurale ungare	103. –
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50
Bonurĭ rurale transilvane	102.40
Bonurĭ croato-slavone	103. –
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119. -
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119.25
Renta de hărtiă austriacă	83.85
Renta de arg. austr.	84.20
Renta de aurŭ austr.	108 30
Losurile din 1860	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
Act. băncei de creditŭ ung.	315.50
Act. băncei de creditŭ austr.	307. –
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.80
Napoleon-d'orĭ	9.79½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.40
Londra 10 Livres sterlinge	124.10

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 18 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	92	—
Renta rom. amort. (5%)	94¾	—
» convert. (6%)	91¼	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32	—
Credit fonc. rural (7%)	101	—
» „ „ (5%)	87	—
» » urban (7%)	97	—
» » » (6%)	89	—
» » » (5%)	85¼	—
Banca naţională a României	1210	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	290	—
« » » Naţională	240	—
Aurŭ	10¼%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 4 Martie st. n. 1885.

	Cump.		Vênd.	
Bancnote românescĭ	Cump.	8.96	Vênd.	8.98
Argint românesc	»	8 80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	11.—	»	11.04
Imperialĭ	»	10.—	»	10.02
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	128.—	»	129.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ {	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10,42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.